

Ohje läheteelle Salmonellatutkimus

SALMONELLATUTKIMUS EVIRAN HYVÄKSYMÄSSÄ LABORATORIOSSA

Luettelo hyväksytyistä laboratorioista:

www.evira.fi » [Elintarvikkeet](#) » [Valvonta ja yrittäjät](#) » [Hyväksytyt laboratoriot](#) »
[Laboratoriorekisteri \(xls, 1220 kt\)](#)

www.evira.fi » [Eläintauti- ja elintarviketutkimus](#) » [Lomakkeet](#) » [Eläintautitutkimus](#) »
[Salmonellavalvontaan hyväksytyt laboratoriot](#) » [Laboratoriorekisteri \(xls, 1220 kt\)](#)

Lähete on salmonellatutkimusten yleislähete elävistä eläimistä ja ympäristöstä otetuille näytteille. Salmonellavalvontaohjelman mukaisille siipikarjan näytteille sekä teurastamoissa ja lihanleikkaamoissa otetuille näytteille on erilliset läheteet.

Näytteenottaja täyttää ja allekirjoittaa läheteen alkuosan ja toimittaa sen näytteiden mukana asianomaiseen laboratorioon. Jos laboratorio eristää salmonellaa, läheteen kopio täydennettynä laboratorion merkinnöillä lähetetään tyyppitettävien salmonellakantojen mukana Eviraan. Kaikki salmonellaepäilyt on varmistettava Evirassa.

Sikojen ja nautojen salmonellatartunnat ovat valvottavia eläintauteja. Sioista ja nautoista otetut näytteet kuuluvat kansalliseen salmonellan valvontaohjelmaan. Laboratorion tulisi huolehtia siitä, että valvontaohjelman tilastoinnissa tarvittavat tiedot on annettu läheteessä.

Täyttämisohteet

NÄYTTEENOTON KOHDE:

- Lypsykarjalla tarkoitetaan karjaa, jonka pääasiallinen tuotantosuunta on maidontuotanto, lisäksi mahdollisesti oman karjan vasikoista kasvatettavia lihamulleja.
- Lihakarjalla tarkoitetaan nautakarjaa, jolla ei ole lainkaan maidontuotantoa. Karja voi olla emolehmäkarja, lihanautakarja tai molempia.
- Yhdistelmäkarja, millainen: esim karja, jossa on sekä liharotuisia emolehmiä ja lihanautoja että lypsylehmiä. Myös esim. vasikoiden välikasvattamo kuuluu tähän kohtaan.
- Muu eläinlaji: lähetettä saa käyttää minkä tahansa eläinlajin näytteille
- Muu kohde voi olla esimerkiksi kaatopaikka, laidun, karja-auto ym.

NÄYTELAJI:

- Ulostenäyte tarkoittaa yksilönäytettä
- Yhteisulostenäyte on yksilönäytteistä ohjeen mukaan yhdistetty ”pooli”
- Muu näyte on esim. karsinasta, kuljetusautosta tai lietalantalasta otettu lantanäyte, jätevesi ym.

NÄYTTEENOTON SYY:

- 1. Tuottajan/elinkeino oma salmonellatutkimus on muu kuin lakisääteinen tutkimus, esimerkiksi tuottajan omalla kustannuksellaan teettämä tutkimus, teurastamon järjestämä salmonellakartoitus tuotantotiloilla ja eläinkuljetuksissa tai lemmikkieläimistä tehtävä tutkimus.

- 2. Kliinisesti tai patologis-anatomisesti epäilty salmonellatartunta
- 3 ja 4. Keinosiemennysasemalle myynti ja yksilötestiasemilla tehtävät tutkimukset perustuvat MMMEEOn päätöksiin sonnin ja karjun spermalle asetetuista terveysvaatimuksista (G6 ja G8) sekä MMMEEOn päätökseen salmonellan vastustamisesta naudoissa ja sioissa (D105).
- 5. Sikaterveydenhuollon erityistason mukainen vuosittainen näyte (uudistuseläintuotanto): perustuu sikaterveydenhuollon erityistason vaatimuksiin.
- 6. Tutkimus tilalta, jonka eläimistä on eristetty salmonellaa teurastamossa tehdyssä tutkimuksessa: tutkimus perustuu MMMEEOn päätökseen salmonellan vastustamisesta naudoissa ja sioissa (D 105, kohta 5).
- 7. Jatkotutkimus tilalta jolla on todettu aiemmin salmonellatartunta perustuu MMMEEOn päätökseen salmonellan vastustamisesta naudoissa ja sioissa (D105, kohta 6 ja 9). *Huom! Tämä ei koske teurastamolla otettuja imusolmuke- ym. näytteitä rajoittavien määräysten alaisesta karjasta tulleista eläimistä. Teurastamossa otetuille näytteille käytetään eri lähetettä.*
- 8. Muu jatkotutkimus on esim. ympäristön tai lemmikkieläinten tartunnan seurantatutkimus tai muusta jo aiemmin positiiviseksi todetusta kohteesta tehty tutkimus.

Tilatunnus on tunnus, jota käytetään maataloustukien, kuten EU-tukien maksussa. Jokaiselle tilalle annettu yksikäsitteinen numerotunnus, joka on aina 9:n merkin pituinen. Numerosarjan alkuosa määrittelee alueen ja loppuosa tilan.

Vastaavalla eläinlääkärillä tarkoitetaan ensisijaisesti sijaintikunnan vakinaista eläinlääkäriä. Terveysvalvontaohjelman sikaloissa tämä voi olla myös muu kunnaneläinlääkäri, jos hänet on siihen erikseen hyväksytty.

Näytteiden erittely- kohdassa käytetään samaa juoksevaa numerointia kuin näytelähetyksissä.

Tutkimus aloitettu- kohdan ja lähetteen ylätunnisteen tiedot täyttää laboratorio. Jos se lähettää eristämiään kantoja serotyypitettäväksi Eviraan, se täyttää lähettävälle laboratoriolle varatun osan. Laboratorion yhteyshenkilö on se, jolle laboratorio haluaa osoittaa tutkimusta koskevat kysymykset. Allekirjoittaja on henkilö, joka on lähettänyt kannat Eviraan.

Näytteenottaja täyttää lähetteen näytteenottopaikalla ja liittää sen tutkittavien näytteiden mukaan. Näytteet lähetetään salmonellavalvontaohjelmaan hyväksyttiin laboratorioon, ei Eviraan.

Vaikka lähete on Eviran lähete, EI NÄYTTEEN OTTAJAN (ESIM. TUOTTAJAN) TARVITSE ITSE LÄHETTÄÄ SIITÄ KOPIOTA EVIRAAN.

Lähetteen kopio tulee Eviraan vain siinä tapauksessa, että näytteistä tehdään jatkotutkimuksia. LABORATORIO HUOLEHTII LÄHETTEEN TOIMITTAMISESTA EVIRAAN TUTKITTAVIEN VILJELMIEN MUKANA.